

LIFE IP All4Biodiversity

De Donkse Laagten

Intentieovereenkomst

2020-2023

Ondertekend op 21 januari 2021 door de deelnemers:

Collectief Alblasserwaard/Vijfheerenlanden ...

Staatsbosbeheer ...

Groene Cirkel Kaas en Bodemdaling ...

Waterschap Rivierenland ...

Provincie Zuid-Holland ...

Het Collectief Alblasserwaard-Vijfheerenlanden(CAV) de Groene Cirkel Kaas en Bodemdaling, Staatsbosbeheer, Waterschap Rivierenland en de provincie Zuid-Holland (PZH) gaan samenwerken in het LIFE IP-project de Donkse Laagten. In deze intentieverklaring staan de gezamenlijke ambities voor dit project beschreven.

De provincie Zuid-Holland heeft als leadpartner namens een aantal provincies subsidie aangevraagd bij de Europese Unie voor de verbetering van o.a. de biodiversiteit van een aantal Natura 2000-gebieden in Nederland. Het programma heet voluit 'LIFE IP All4Biodiversity Natura 2000'. De aanvraag voor dit programma is gebaseerd op het Deltaplan Biodiversiteitsherstel <https://www.samenvoorbiodiversiteit.nl>.

De Donkse Laagten en het omliggende landbouwgebied in de Alblasserwaard is één van de gebieden, waar maatregelen kunnen worden doorgevoerd en leerervaringen worden opgedaan binnen het programma.

Filosofie bij de uitwerking

Betrokken partijen hebben een aantal gedachten naar voren gebracht bij de samenwerking in de uitvoering van de aanvraag.

- Voor het doorvoeren van de maatregelen is het belangrijk dat de resultaten breed toegankelijk zijn voor alle agrariërs
- De maatregelen worden genomen op basis van een vrijwillige keuze (gaat om maatwerk); er is / kan wel sprake zijn van 'verleiding'
- De uitwerking zal gebaseerd zijn op een goede motivatie (bijv. beperken van de bodemdaling), gebaseerd op duidelijk meetbare doelen
- De kernteamleden rond deze pilot brengen de opties breed in beeld en werken deze uit in verdienmodellen. Belangrijk is een win-winsituatie voor zowel de natuur als de landbouw, waarbij nadrukkelijk oog is voor een duurzaam bedrijfseconomisch perspectief voor de betrokken boeren.
Vanuit LIFE IP All4biodiversity is hierbij ondersteuning (bijvoorbeeld kennisinbreng) mogelijk.

De Alblasserwaard

Zowel het landschap van de Alblasserwaard als haar boerengemeenschap staan momenteel voor grote uitdagingen. Het aantal boerenbedrijven neemt af evenals de biodiversiteit en de waterkwaliteit in het gebied. Bij het huidige grondgebruik en de daaraan gekoppelde drooglegging is er sprake van verlies van biodiversiteit en een hoge uitstoot van CO₂. Duurzame maatregelen voor landbouw en biodiversiteit zijn wenselijk. Het LIFE IP-programma zal bijdragen aan deze duurzame maatregelen ook in duurzame, economische zin voor de bedrijven.

De Vijfheerenlanden worden niet meegenomen in de aanvraag.

All4biodiversity

Het voornaamste doel van het LIFE IP-programma is om vergaand inzicht te verschaffen in de mogelijke maatregelen binnen het EU-brede Natura 2000-netwerk om natuurwaarden te versterken en te behouden.

Overeenkomstig de doelstellingen van de EU Habitatrichtlijn, waarop het Nederlandse Natura 2000-netwerk is gebaseerd, zijn de maatregelen die in Nederland worden toegepast specifiek ontwikkeld "om de natuurlijke habitat en de wilde dier- en plantensoorten van Europees belang in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen. Hierbij wordt rekening wordt gehouden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, en met de regionale en lokale bijzonderheden".

De voorgestelde maatregelen dragen bij aan deze doelstelling. De maatregelen die worden voorgesteld voor het agrarische gebied rondom de Donkse Laagten dragen indien mogelijk bij aan de verbetering van de ecologie, hydrologie en de ontwikkeling van toekomstbestendige landbouw.

Doelstellingen en ambities op hoofdlijnen

Hierna volgen de doelstellingen en de ambities van de deelnemende organisaties:

Collectief Alblasserwaard/Vijfheerenlanden

Landelijk is door BoerenNatuur aangegeven dat de collectieven zoals het Collectief Alblasserwaard/Vijfheerenlanden een rol kunnen vervullen in de uitwerking van de maatregelen.

De ambities van het collectief zijn breed gericht op ondermeer:

- Duurzame landbouw: een economisch en ecologisch verdienmodel voor boeren te ontwikkelen
- Bescherming soorten en toename biodiversiteit via agrarisch natuur- en landschapsbeheer
- Beperken van bodemdaling enz.

Staatsbosbeheer

Met het oog op de ontwikkelingen in de Donkse Laagten is het nodig om:

1. Het project te realiseren in de Donkse Laagten en in de overgangszone
2. het Natura 2000-gebied ecologisch veerkrachtig te maken (overgangszonebeleid) door:
  - a) de natuurkwaliteit in en rond het Natura 2000-gebied te verbeteren;
  - b) bodemdaling te beperken: hydrologische maatregelen in de omgeving van de Donkse Laagten;
  - c) het kerngebied voor weidevogels te vergroten (kuikenland);
3. een economisch en ecologisch verdienmodel voor boeren te ontwikkelen.

Groene Cirkel Kaas en Bodemdaling

De partners van de Groene Cirkel Kaas en Bodemdaling leggen krachtige verbindingen tussen grote maatschappelijk opgaven en werken aan oplossingen die bodemdaling afremmen, aan biodiversiteit en aan behoud van de landbouw en het landschap, als samenhangende onderdelen van een nieuwe duurzame en circulaire economie in het Groene Hart. De natuur zien zij hierin als partner en verzekering voor een gezonde toekomst.

In een unieke, gelijkwaardige samenwerking werken Zuivelfabriek De Graafstroom, DeltaMilk, Waterschap Rivierenland, Rabobank, Wageningen Research, collectief Alblasserwaard/Vijfheerenlanden en de provincie Zuid-Holland eraan om deze ambitie waar te maken, en nodigen ze andere partijen uit zich aan deze droom te verbinden.

Waterschap Rivierenland

De ambitie van het Waterschap Rivierenland is gericht op de bijdrage aan:

- Beperken van de bodemdaling
- Verbetering waterkwaliteit
- Waterkwantiteit

Provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland wil binnen het programma LIFE IP All4biodiversity de volgende doelstellingen realiseren:

- Kwaliteitsverbetering van de Natura 2000-gebieden door maatregelen binnen en buiten de gebieden
- Vergroten biodiversiteit in het landelijk gebied voor mens en dier
- Verduurzaming van de landbouw met behoud van de koe in de wei
- Beperken van bodemdaling in het veenweidegebied
- Het vergroten van de beleefbaarheid van het landelijk gebied

Alle partijen herkennen hierin een gemeenschappelijk belang. Bij de uitwerking van het LIFE IP-programma is dit uitgangspunt. Een gezamenlijke aanpak is een randvoorwaarde voor goede en gedragen resultaten.

Eigenaarschap en samenwerking

Eigenaarschap:

De provincie Zuid-Holland is de eigenaar, trekker en eindverantwoordelijke van de LIFE IP-aanvraag voor de Donkse Laagten. De risico's voor de uitvoering liggen daarmee ook bij de provincie.

Samenwerking:

De maatregelen in het agrarisch gebied zullen gezamenlijk met het collectief worden genomen. Beperken van bodemdaling in combinatie met het vergroten van de biodiversiteit lijken in eerste instantie de meest kansrijke projecten.

Er zal steeds goed overleg zijn onderling en ook met de betrokken boeren over de uitwerking van maatregelen.

Bij de uitwerking van het LIFE IP-programma spelen de Groene Cirkel Kaas en Bodemdaling, Staatsbosbeheer en het Waterschap Rivierenland een rol. Ook hiermee wordt een samenwerking afgesproken, die kan leiden tot een gezamenlijk aanpak met als doel om de resultaten te verbeteren

Communicatie

Als er communicatie plaatsvindt over de uitwerking en de maatregelen zal dit altijd in overleg met alle partijen gebeuren.

Financiële consequenties

De deelname aan LIFE de Donkse Laagten heeft voor de deelnemers geen financiële consequenties.

Voor LIFE IP All4Biodiversity is een subsidie aangevraagd bij Europa. Deze subsidie is toegekend. De cofinanciering van LIFE de Donkse Laagten heeft de Provincie Zuid-Holland voor haar rekening genomen.

Looptijd van de Intentieovereenkomst

De intentieovereenkomst heeft een looptijd van 21 januari 2021, het moment van de ondertekening tot en met 31 december 2022.

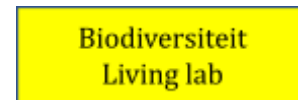
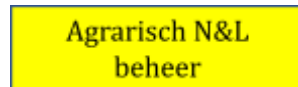
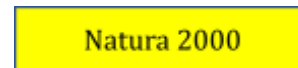
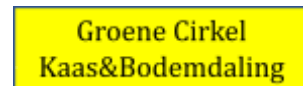
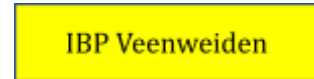
Plan van Aanpak

Voor de uitvoering van LIFE- de Donkse Laagten is met de leden van het Projectteam een Plan van Aanpak opgesteld.

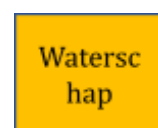
In het Plan van Aanpak is de planning opgenomen

Projectorganisatie LIFE de Donkse Laagten

Relevante
projecten/programma's

Deelnemende organisatie

Regionale projecten in de Alblasserwaard

- Regionale veenweidestrategie Alblasserwaard (Klimaatakkoord)
- Regionale Adaptatiestrategie van Waterschap Rivierenland (RAS)
- Regionale Maatschappelijke Agenda A5H